

SimServer/ IO-simulator referenshandbok

Simulator för laborationsdatorer och kringenheter

Innehåll

SimServer och IO-simulator	3
Översikt.....	4
Funktioner.....	4
Laborationsdator MD09.....	7
Laborationsdator MC11	8
Laborationsdator MD407.....	9
Laborationsdator RiscFlisp.....	10
Strömställare 8-bitars (Dipswitch)	11
Diodramp 8 segment (Bargraph)	12
Sju-sifferindikator (7-segment display).....	13
Dubbel sifferindikator	14
Keypad	15
Terminalemulator (Console).....	16
IRQ flip flop	17
Enkla LC displayer (LC Display).....	18
Floppy disc controller (FDC).....	20
Grafisk display (GLCD).....	23

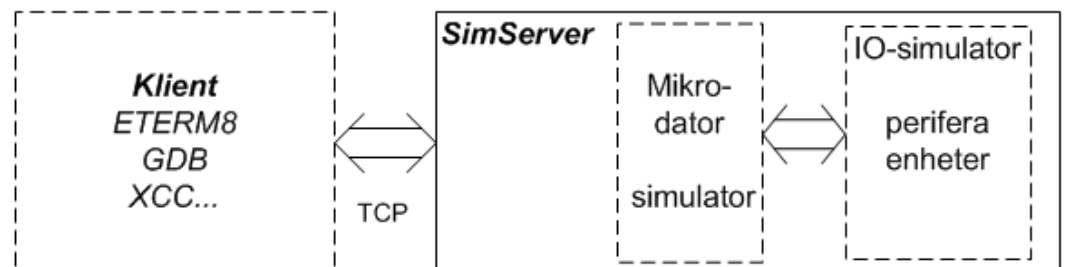
SimServer och IO-simulator

SimServer och IO-simulator är avsedd att användas framför allt i undervisning inom maskinorienterad programmering och systemprogrammering.

Programmet innehåller ett integrerat simulatorpaket och finns tillgängligt för såväl Windows- som Mac- och Linux- datorer.

SimServer kommunicerar med ett klientprogram med ett utvidgat *GDB-remote server*-protokoll via TCP.

Den öppna arkitekturen och det flexibla protokollet gör det enkelt att koppla olika utvecklingssystem som klient till SimServer. Färdiga klientlösningar finns bland annat på GMV's hemsida och omfattar i dag klientprogram som ETERM8, Codelite och XCC (version3).

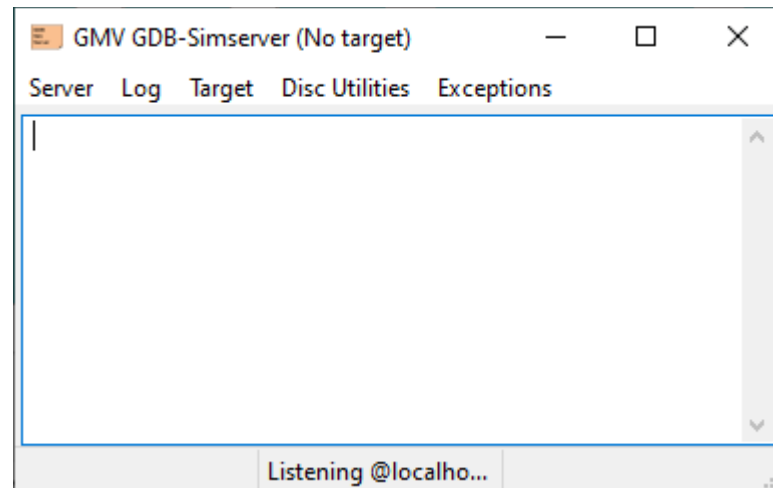
SimServer och IO-simulator utvecklas och förbättras kontinuerligt. Nya funktioner, laborationsdatorer och IO-enheter läggs till efter hand.

Denna referenshandbok startar med dokumentation av version:0.993. Samtliga moduler har ännu ej införts i referenshandboken, det kan därför finnas smärre avvikelser mellan program och dokumentation.

Översikt

Simserver/IO-simulator innehåller integrerade simulatorer för en rad mikrodatorer som utvecklats för undervisningsändamål. I denna referenshandbok beskrivs funktionalitet hos dessa simulatorer.

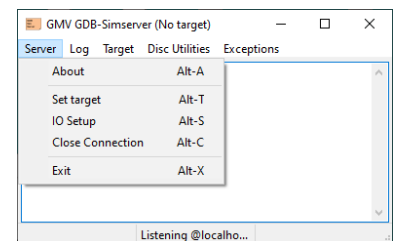
Serverfunktionen kommunicerar via TCP med någon klient. Protokollet är ett utvidgat GDB remote-server protokoll.

Funktioner

Server:

- **About:** Version och utgivningsdatum
- **Set Target:** Ange vilken måldator som ska simuleras och vilken TCP-port som ska användas, se nedan.
- **IO setup:** Koppla enheter till måldatorn, denna funktion beskrivs i separata dokument för de olika laborationsdatorerna.
- **Close Connection:** avbryt session med klient.
- **Exit:** Avsluta Simserver

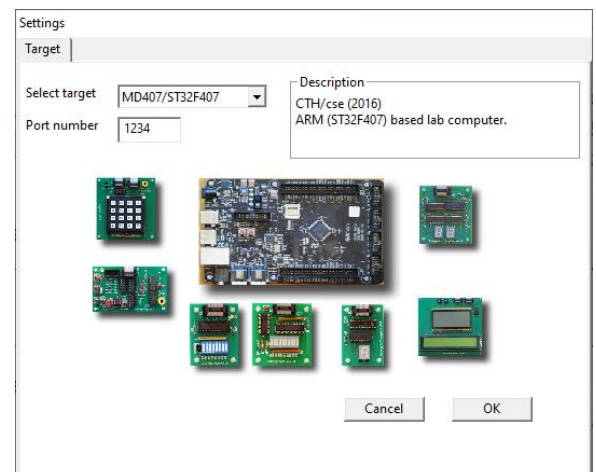
Set Target:

Select Target: Välj en måldator.

Port number: Ange den TCP-port Simserver ska använda för att kommunicera med klienten.

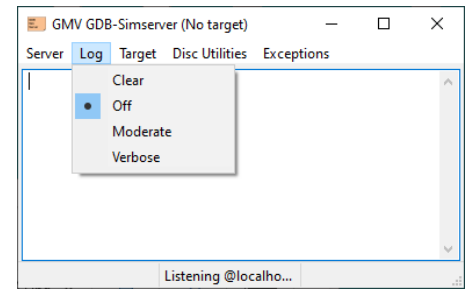
En godtycklig port kan användas men många är redan upptagna av systemets nätverkstjänster. Normalt används här port 1234 som inte bör skapa någon konflikt. Ska man köra flera samtidiga instanser av Simserver måste dock dessa ha unika portar.

Du kan läsa mer om hur du använder TCP-portar här: <https://www.sciencedirect.com/topics/computer-science/registered-port>

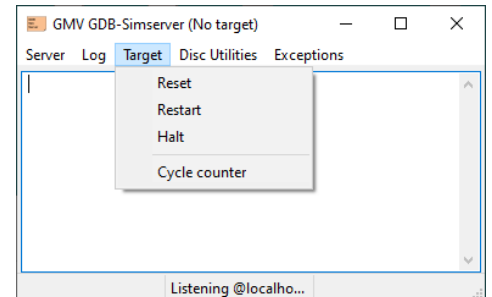
Menyval **Log** används för diagnostiska ändamål. Här skriver Simserver meddelande om aktiviteter såväl som felmeddelanden:

- **Clear:** Radera alla meddelande.
- **Off:** Endast meddelande om kommunikation med klient skrivs ut.
- **Moderate:** Även meddelanden om simulatorkommandon skrivs ut.
- **Verbose:** Alla meddelanden skrivs ut.

Menyval **Target** används för operationer kring den valda måldatorns programexekvering:

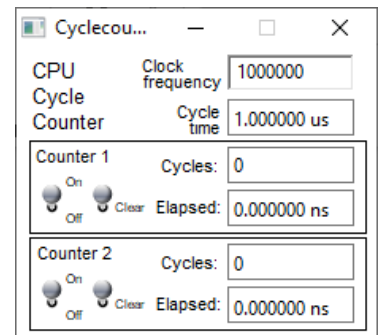
- **Reset:** Genomför en RESET-sekvens i måldatorn.
- **Restart:** Förbereder återstart av det laddade programmet.
- **Halt:** Avbryter ett exekverande program.
- **Cycle counter:** Cykelräknare för realtidssimuleringar.

Cycle counter: Cykelräknare för realtidssimuleringar.

Funktionen innehåller två cykelräknare som kan aktiveras/deaktivera (On/Off) och nollställas (Clear) oberoende av varandra.

En aktiverad räknare registrerar måldatorns antal utförda klockcykler vid programexekvering.

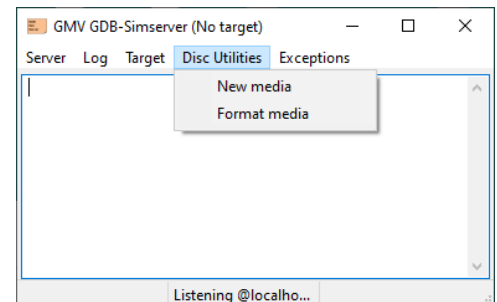

Klockfrekvensen kan ändras genom att ett nytt värde (med format double) matas in i fönstret (Clock frequency) följt av <Enter>.

Om värdet 0 matas in återställs klockfrekvensen till måldatorns standardinställning.

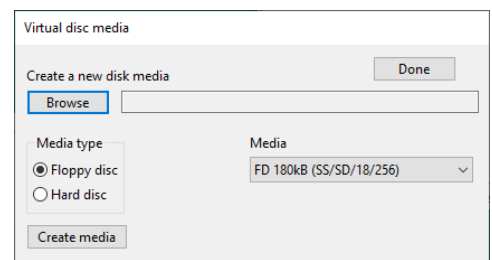
Menyval **Disc Utilities** används för skapa och formatera olika typer av virtuella media (skivminne) för skivminnesenheter (Floppy-/Hard discs)

- **New media:** Skapa en ny virtuell disk.
- **Format media:** Förbered disk för användning.

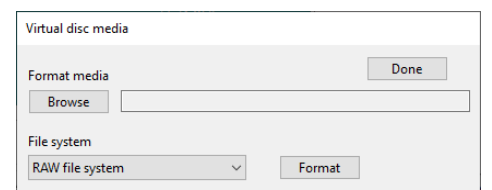
New Media: används för skapa nytt skivminne som virtuellt media.

- **Browse:** Ange sökväg och namn på den fil som motsvarar disken.
- Välj **Floppy disc** för flexskiva eller **Hard disc** för hårddisk.
- **Media:** välj bland olika diskgeometrier (diskstorlek). Listan innehåller klassiska storlekar på disketter och hårddiskar.
- **Create media,** skapa skivminnesenheten.
- **Done,** avsluta och återgå.

Format Media: används för att formatera ett skivminne för skivminnesenheter (Floppy-/Hard discs)

- **Browse:** Ange sökväg och namn på den fil som motsvarar disken.
- File system: förbered skivminnet för användning av något filsystem. Alternativet "RAW" innebär inget specifikt filsystem.
- **Format,** formatera skivminnet.
- **Done,** avsluta och återgå.

Menyval **Exceptions** används då man vill studera undantagshantering med hjälp av simulatorn. Då ett undantag fångas, avbryts programexekveringen och ett meddelande om det inträffade visas. Det finns kortfattat två olika situationer då man behöver fånga undantagshantering:

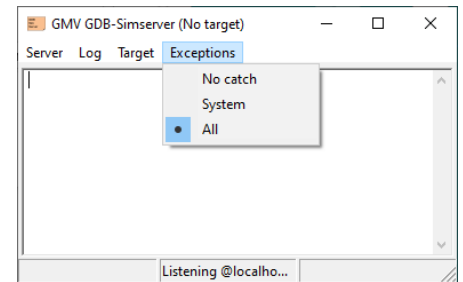
- Man förväntar sig inget undantag, men det händer ändå. Här kan funktionen hjälpa till att hitta fel i program som generar undantagsfel.
- Man förväntar sig undantag, vanligtvis i form av avbrott, och vill följa programmets undantagshantering (avbrottsrutiner). Här kontrollerar man att avbrottsrutinen faktiskt startas då undantaget (avbrottet) sker.

För vissa måldatorer skiljer simulatorn mellan undantagstyperna. Alternativet System används typiskt då programmet innefattar avbrottshantering som ska utföras men samtidigt genererar något fault som ska fångas och åtgärdas.

No catch: Undantagshantering utförs på samma sätt som i måldatorn.

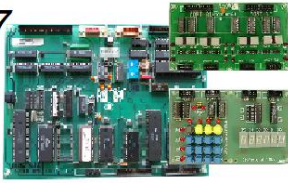
System: Endast systemfel fångas.

All: Såväl systemfel som programmerad avbrottshantering fångas.

Laborationsdator MD09

1987

MD09, "MikroDator 09" (1987) var den första av micro!f's enkortsdatorer speciellt utvecklad för undervisningsändamål. Förlagan till MD09 var ett industridatorsystem med en helt annorlunda uppbyggnad, Europa-kort i 19" racksystem, vilket inte var ett dugg ovanligt i mitten av 1980-talet. Kraven på MD09 var omfattande, den skulle integrera samtliga utmärkande funktioner hos detta industridatorsystem på ett enda kort. Priset skulle dock maximalt bli en tiondel av förlagan! Dessutom skulle MD09 ge ytterligare funktionaliteter vilka kom att realiseras i form av speciella laborationskort (ML1, ML2 och ML3).

Minnesanvändning:

Typ	startadress	slutadress
RWM	0	0xDFFF
ROM	0xE200	0xFFFF
IO	0xE000	0xE1FF
Port: ACIA6850	0xE024	0xE025
Port: ACIA6850	0xE028	0xE029
Port: PIA6821	0xE048	0xE04B
Port: PIA6821	0xE050	0xE053
Port: FDC	0xE060	0xE06B
Port: PTM6840	0xE0E0	0xE0E7

SimServer implementerar följande funktioner hos MD09:

- Anslutning av parallella enheter sker via kretsarna PIA6821.
- Seriekommunikationskretsarna, ACIA6850, kan anslutas till IO-simulator 'Console'.
- Flexskiveenheten ansluts via ett förenklat simulatorgränssnitt (FDC).
- Undantagshantering (*swi och interrupts*) har implementerats i simulatorn för PTM6840, ACIA6850 och FDC.

Anm:

PTM6840: Endast kontinuerlig mod, 16 bitars nedräknare är implementerad.

PIA6821: CA1/2, CB1/2 (avbrott) är ej implementerade.

FDC: Ej kompatibel med WD2797, men möjliggör att simulatorn kan användas med de diskoperativsystem som anpassades för MD09.

Laborationsdator MC11

MC11 (1998), en kompakt och flexibel enkortsdator baserad på en MC68HC11 mikro-kontroller från Motorola. MC11 hade såväl piggy-back anslutning till laborationskort i ML5x-serien men dessutom en direkt anslutning till ML4.

Externa minnet bestod av såväl statiskt RAM (RWM) som FLASH-ROM.

Minnesanvändning:

Typ	startadress	slutadress
RWM	0	0xFF
RWM	0x2000	0x3FFF
ROM	0x4000	0xFFFF
IO Externt	0x1000	0x1FFF
Port: OUTPORT	0x1400	0x1400
Port: INPORT	0x1600	0x1600
Port: ML5/ML2	0x1C00	0x1C01
Port: ML5/ML3	0x1C02	0x1C03
Port: ML15/ML2	0x19C0	0x19C1
Port: ML15/ML3	0x19C2	0x19C3
IO Internt:		
Port: SCIO	0x102B	0x102F
Port: Timer	0x100B	0x1027

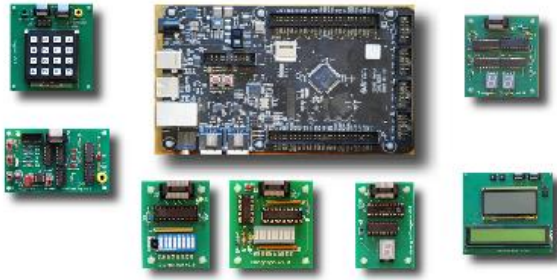
SimServer implementerar följande funktioner hos MC11:

- Anslutning av parallella enheter sker via portarna IO Externt.
- Speciella laborationskort ur ML-serien ansluts via specifika adresser.
- Seriekommunikationskretsen SCIO, kan anslutas till IO-simulator 'Console'.
- Undantagshantering (*swi och interrupts*) har implementerats i simulatören för SCIO och Timer-kretsen.

Anm:

Timer: Endast realtidsklockan RTI är implementerad.

Laborationsdator MD407

MD407, "MikroDator 407" utvecklades med syfte att användas för undervisningsändamål under åren 2013/2014 i ett examensarbete på Chalmers/CSE. Den slutliga versionen tillverkades, levererades och togs i bruk första gången 2016.

MD407 är både kraftfull och mångsidig vilket gör den användbar från en grundläggande nivå till mycket avancerade tillämpningar.

MD407 är uppbyggd kring enchipdatorn ST32F407 med ARM Cortex-M arkitektur. Simulatoren understödjer instruktionsuppsättningarna v6, v7 och flyttalsenheten.

En lång rad IO-enheter kan anslutas till MD407 som därför används i tillämpningar med:

- Parallell in-/ut- matning
- Seriell in-/ut- matning
- Enkla datorspel (av "reterokaraktär") med användarinteraktion.
- Realtidskärnor
- Diskoperativsystem

Och naturligtvis kombinationer av dessa.

Minnesanvändning:

Typ	startadress	slutadress
RAM	0x20000000	0x2001FFFF
ROM	0x08000000	0x080FFFFF
System	0xE0000000	0xFFFFFFFF
IO	0x40000000	0x5FFFFFFF
Port: GPIOD	0x40020C00	0x40020FFF
Port: GPIOE	0x40021000	0x400213FF
Port: SCB	0xE000E000	0xE000E000
Port: SCB	0xE000ED00	0xE000ED3F
Port: NVIC	0xE000EF00	0xE000EF00
Port: NVIC	0xE000E100	0xE000E503
Port: SYSCFG	0x40013800	0x40013823
Port: EXTI	0x40013C00	0x40013C17
Port: USART1	0x40011000	0x40011017
Port: USART2	0x40004400	0x40004417
Port: SYSTICK	0xE000E010	0xE000E01F
Port: TIMER2	0x40000000	0x400003FF
Port: TIMER3	0x40000400	0x400007FF
Port: TIMER4	0x40000800	0x40000BFF
Port: TIMER5	0x40000C00	0x40000FFF
Port: TIMER6	0x40001000	0x400013FF
Port: TIMER7	0x40001400	0x400017FF
Port: GAME_DISPLAY	0xF0000000	0xF00000FF
Port: FDC	0xF0000100	0xF00001FF

Laborationsdator RiscFlisp

Laborationsdatorn "RiscFlisp" finns endast i simulatorutförande. Syftet med RiscFlisp är att användas i grundläggande utbildningar i datorteknik.

RiscFlisp är en mycket enkel konstruktion med utgångspunkt i "Load/Store"-arkitektur och introducerar framför allt till den öppna instruktionsuppsättningen "RISC-V".

Flera möjligheter till IO-simulatorkopplingar ger, trots en anspråkslös konstruktion, RiscFlisp många lärorika tillämpningar:

- Parallell in-/ut- matning
- Seriell in-/ut- matning
- Enkla datorspel (av "reterokaraktär") med användarinteraktion.
- Realtidskärnor
- Diskoperativsystem

Och naturligtvis kombinationer av dessa.

Anm: BETA-version som saknar modulerna TIM, FDC och GDISP.

Minnesanvändning:

Typ	startadress	slutadress
RWM	0	0xFFEF
RWM	0xFFE0	0xFFFF
IO Internt:	0xFF00	0xFFDF
PARIO1	0xFF00	0xFF02
PARIO2	0xFF04	0xFF07
PARIO3	0xFF08	0xFF0A
PARIO4	0xFF0C	0xFF0E
SERIO1	0xFF30	0xFF32
SERIO1	0xFF34	0xFF36

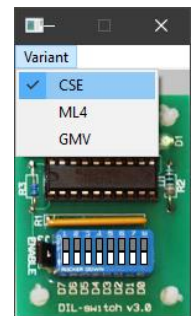
Strömställare 8-bitars (Dipswitch)

Namnet "dipswitch" kommer från benämningen "dual in line package" som syftar till "fotavtrycket", dvs. monteringshål till den standardiserade strömställarkomponenten som finns i åtskilliga utföranden. Här har komponenten implementerats med en 8-vägs linjeförstärkare som gör att den anslutna porten drivs antingen hög eller låg med CMOS-nivåer.

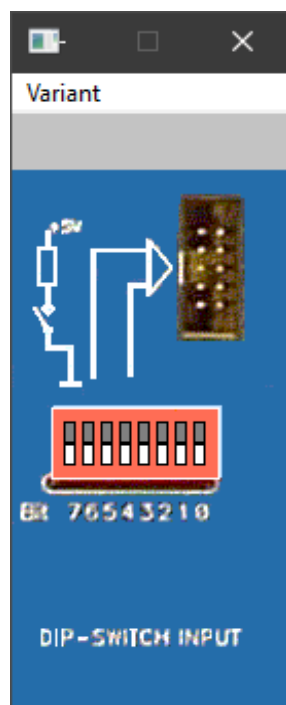
Tillgänglighet:							
MD09	MC11	MC12	MC68	MD68K	MD407	RFLISP	MDR5
PIA1 A,B PIA2 A,B	0x1600	0x600	PPA		GPIO D GPIO E	PARIO1 PARIO2 PARIO3 PARIO4	

Den enkla formen av inmatningsenhet är en 8-polig strömställare som finns i tre olika varianter.

- ML4: den första varianten finns som del av multifunktionskortet ML4, i en konstruktion från *microlf*.
- CSE: den andra varianten konstruerades som ett enkelt tillbehörskort för laborationsmateriel vid Chalmers/CSE.
- GMV: den tredje varianten är en öppen källkod-konstruktion från GMV.

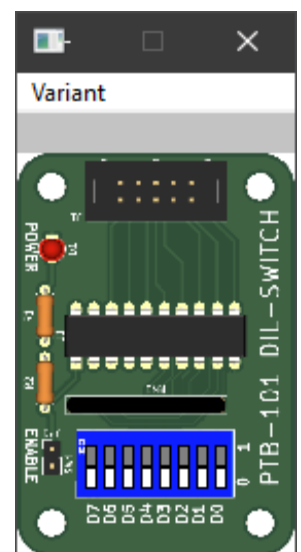
ML4

CSE

GMV

Typisk användning:

Strömställaren kopplas till en 8-bitars inport hos måldatorn. Då porten avläses ges strömställarens inställda värde.

EXEMPEL:

```
#define PORT_ADDRESS  xxxxxx
value = *( (volatile unsigned char *) PORT_ADDRESS );
```

Diodramp 8 segment (Bargraph)

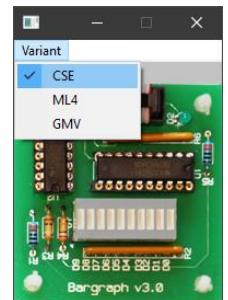
Diodrampen används ofta som nivåindikator (i vertikalt läge) tillsammans med en snabb AD-omvandlare.

Här har vi hittat en betydligt enklare användning, som indikator för en *byte* i binär form. Den rikiga indikatorn har visserligen 10 dioder men vi använder bara 8 utav dom. Här har komponenten implementerats med en 8-vägs linjeförstärkare som gör att den anslutna portens nivåer driver diodrampen antingen hög eller låg med CMOS-nivåer.

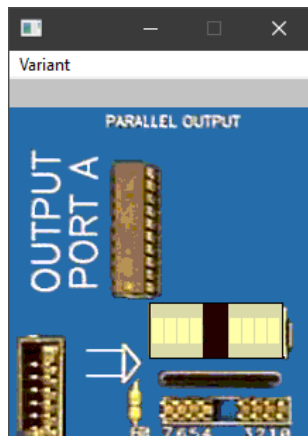
Tillgänglighet:							
MD09	MC11	MC12	MC68	MD68K	MD407	RFLISP	MDR5
PIA1 A,B PIA2 A,B	0x1400	0x400	PPB		GPIO D GPIO E	PARIO1 PARIO2 PARIO3 PARIO4	

Diodrampen finns i tre olika *varianter*:

- ML4: den första varianten finns som del av multifunktionskortet ML4, i en konstruktion från *microlf*.
- CSE: den andra varianten konstruerades som ett enkelt tillbehörskort för laborationsmateriel vid Chalmers/CSE.
- GMV: den tredje varianten är en öppen källkod-konstruktion från GMV.

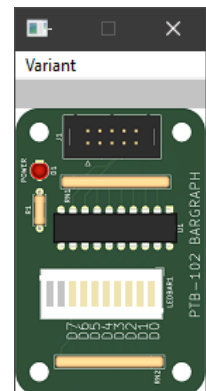
ML4

CSE

GMV

Typisk användning:

Diodrampen kopplas till en 8-bitars utport hos måldatorn. Diodrampen visar därefter de senaste värdet som skrevs till porten som ett binärt mönster.

EXEMPEL:

```
#define PORT_ADDRESS  xxxxxx
*( (volatile unsigned char *) PORT_ADDRESS ) = value;
```

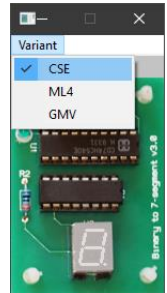
Sju-sifferindikator (7-segment display)

För att underlätta avläsning av digitala resultat kan man använda en 7-sifferindikator. Namnet syftar till att ett antal segment hos indikatorn kan tändas eller släckas, och tillsammans illustrera någon siffersymbol. Antalet segment för detta är då sju med ett åttonde segment som används för att tända en decimalpunkt.

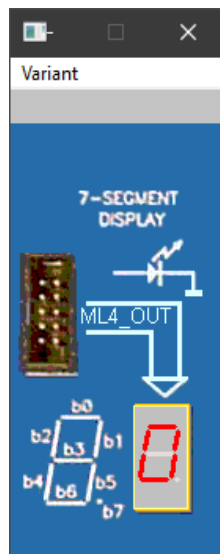
Tillgänglighet:							
MD09	MC11	MC12	MC68	MD68K	MD407	RFLISP	MDR5
PIA1 A,B PIA2 A,B	0x1400	0x400	PPB		GPIO D GPIO E	PARIO1 PARIO2 PARIO3 PARIO4	

7-sifferindikatorn finns i tre olika varianter:

- ML4: den första varianten finns som del av multifunktionskortet ML4, i en konstruktion från *microlf*.
- CSE: den andra varianten konstruerades som ett enkelt tillbehörskort för laborationsmateriel vid Chalmers/CSE.
- GMV: den tredje varianten är en öppen källkod-konstruktion från GMV.

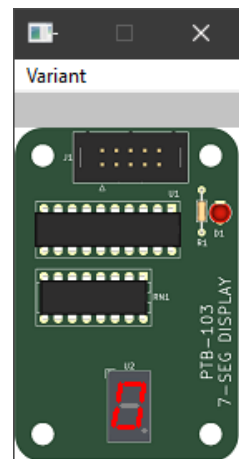
ML4

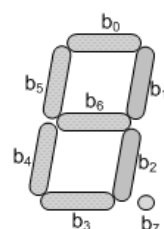
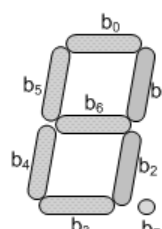
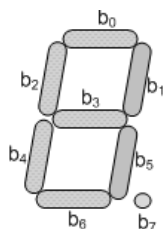
CSE

GMV

Segmentkodning

Sifferindikatorn kopplas till en 8-bitars utport hos måldatorn. Sifferindikatorn visar därefter ett mönster baserat från det senaste värdet som skrevs till porten. Observera att segmentavkodningen skiljer sig mellan den ursprungliga (ML4) och de andra varianterna.

EXEMPEL:

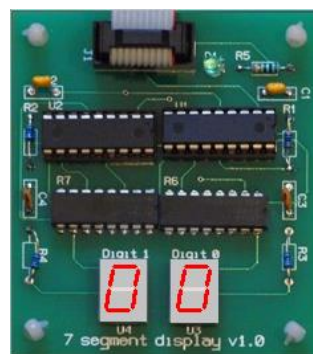
```
#define PORT_ADDRESS  xxxxxx
*( (volatile unsigned char *) PORT_ADDRESS ) = segment_pattern;
```

Dubbel sifferindikator

En dubbel sifferindikator (Double hexadecimal display) som visar en *byte* i form av två hexadecimala siffror. (*Most Significant Nybble*, de 4 mest signifikanta bitarna och *Least Significant Nybble*, de 4 minst signifikanta bitarna).

Tillgänglighet:							
MD09	MC11	MC12	MC68	MD68K	MD407	RFLISP	MDR5
PIA1 A,B PIA2 A,B	0x1400	0x400	PPB		GPIO D GPIO E	PARIO1 PARIO2 PARIO3 PARIO4	

Denna modul tillverkades som tillbehörskort vid CSE och finns därför bara som denna variant.

Dubbel sifferindikator kopplas till en 8-bitars utport hos måldatorn. Sifferindikatorn visar därefter det senaste värdet som skrevs till porten som två hexadecimala siffror.

EXEMPEL:

```
#define PORT_ADDRESS  xxxxxx
*( (volatile unsigned char *) PORT_ADDRESS ) = value;
```

Keypad

Laborationskortet *Keypad*, kan användas som ett mycket enkelt tangentbord med 16 olika tangenter.

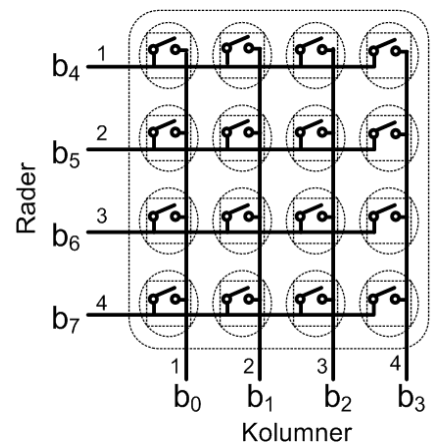
Den enkla konstruktionen gör att tangentavkodningen måste göras programvarumässigt. För detta används en teknik som kallas *koincidensavsökning*, dvs. en rad aktiveras och kolumninformationen avläses. Man kan på detta sätt avgöra om en eller flera av radens tangenter är nedtryckta.

Tillgänglighet:							
MD09	MC11	MC12	MC68	MD68K	MD407	RFLISP	MDR5
					GPIO D		

16 återfjädrande strömställare har kopplats i en matris via en 8-bitars port enligt figuren.

Bitarna b4-b7 är här utsignaler från porten medan bitarna b0-b3 är insignaler till porten.

Avsökningen går till så att en rad aktiveras, dvs. '1' skrivs till motsvarande bit hos porten. Därefter läses porten. Genom att läsa av kolumnerna kan man nu se om någon tangent i den aktiverade raden är nedtryckt.

7	6	5	4	3	2	1	0	Register
w	w	w	w	r	r	r	r	IO
Rad4	Rad3	Rad2	Rad1	Kol4	Kol3	Kol2	Kol1	

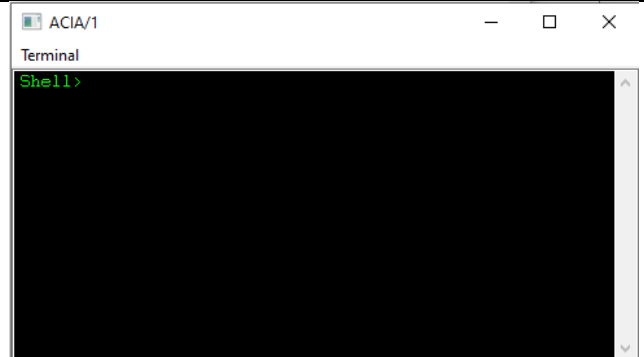
Terminalemulator (Console)

Console är en klassisk terminalemulator av den allra enklaste typen.

Tillgänglighet:							
MD09	MC11	MC12	MC68	MD68K	MD407	RFLISP	MDR5
ACIA 1	SCI 0	SCI 0	DUART A	DUART A	USART 1	SERIO1	
ACIA 2					USART 2	SERIO2	

Utöver de skrivbara ASCII-tecknen tolkas enbart 0xD (*Carriage Return*), 0xA (*Line feed*) och 0x8 (*Backspace*).

IO-enheten kan bara anslutas till serieportar hos måldatorn.

Då *Console* anslutits till en enhet för seriekommunikation kommer tecken som skrivs till denna att visas som ASCII-representation. Samtidigt kommer tecken som matats in via detta fönster att skickas till samma enhet.

Seriekommunikationskretsar av olika typer, och i olika antal, finns tillgängliga hos samtliga laborationsdatorer i *SimServer*. För programmering av dessa kretsar se repektive laborationsdatorokumentation.

IRQ flip flop

Laborationskortet *IRQ Flip Flop* används för att generera asynkrona signaler speciellt avsedda att illustrera externa avbrott. Enheten består av tre återfjädrande strömställare och två stycken tvålägesväljare.

Två olika avbrott kan aktiveras manuellt via återfjädrande strömställare, en tredje typ av avbrott kommer från en pulsgenerator och ger periodiska avbrott med valbar frekvens 10Hz eller 100 Hz.

Aktiverade avbrott kan återställas via strömställare, eller programmerbart.

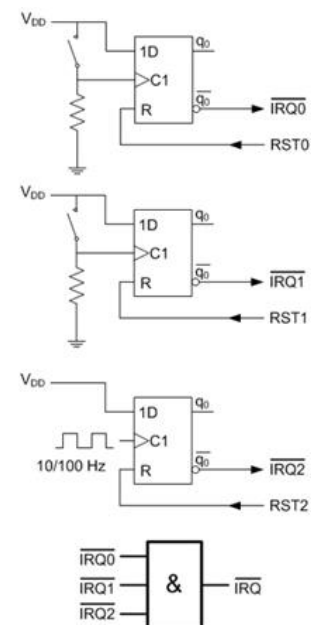
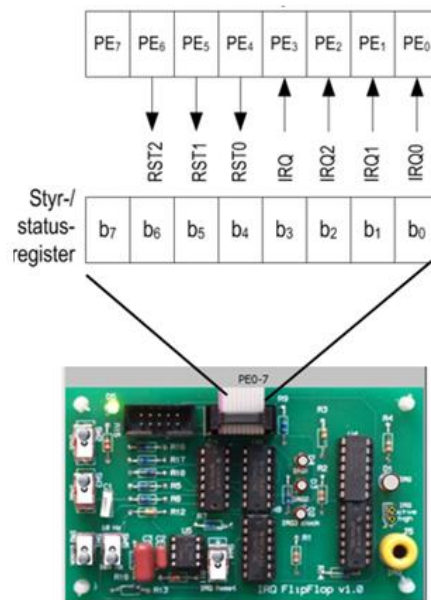
Tillgänglighet:							
MD09	MC11	MC12	MC68	MD68K	MD407	RFLISP	MDR5
					GPIO E		

Modulens funktioner framgår av följande:

Programmerarens bild av laborationskortet framgår av följande figur:

7	6	5	4	3	2	1	0	Register
r/w	w	w	w	r	r	r	r	
	RST2	RST1	RST0	IRQ	IRQ2	IRQ1	IRQ0	

Ett avbrott från Signal IRQ0 ettställer PE0 och kan återställas genom att '1' skrivs till biten PE4 (RST0). På motsvarande sätt kan RST1 och RST2 användas för att återställa avbrott från IRQ1 och IRQ2.

Utöver detta finns signalen IRQ bildad i form av ett ELLER-villkor, denna aktiveras alltså då en (eller flera) av IRQ0, IRQ1 eller IRQ2 aktiveras.

Applikationer för avbrottshantering är specifika för olika laborationsdatorer och behandlas i respektive läromedel.

Enkla LC displayer (LC Display)

Laborationskortet utvecklades på CSE för att möjliggöra laborationer i form av enklare datorspel av "retrokaraktär".

Den övre displayen är pixel-orienterad och används för själva spelplanen ("grafisk").

Den undre displayen accepterar bara ASCII-tecken och kan användas för att ge instruktioner för spelet.

Tillgänglighet:

MD09	MC11	MC12	MC68	MD68K	MD407	RFLISP	MDR5
					GPIO E		

De olika displayerna delar gränssnitt. Funktionerna beskrivs i datablad för respektive enhet. Full funktionalitet, dvs. samtliga kommandon för respektive display, har inte implementerats i SimServer. Inte heller har korrekta tidsegenskaper hos de verkliga enheterna simulerats, däremot de tillståndsmaskiner som implementerar utmatningen. Därför krävs åtminstone korrekta algoritmer för att simulatören ska ge resultat på displayerna.

Ett "fungerande" program i SimServer är därför en lämplig utgångspunkt för test och implementering i hårdvaran, men ger inga garantier.

Det omvända gäller däremot i de flesta fall, ett program som fungerar med hårdvaran kommer också att fungera i SimServer.

Registeruppsättning

offset	7	6	5	4	3	2	1	0	Register
0									CTRL
0									STATUS
1									DATA

7	6	5	4	3	2	1	0	Register
	w				w	w	w	CTRL
	E				SEL	RW	RS	

Bit 6: E

Klocksignal för synkronisering med LCD-modulen.

Bit 2: SEL

Välj display, 0=ASCII, 1=grafisk

Bit 1: RW

0=skriv till LCD-modul, 1=läs från LCD-modul.

Bit 0: RS

0=skriv kommando eller läs status. 1=skriv/läs data

7	6	5	4	3	2	1	0	Register
r								STATUS
BSY								

Bit 7: BSY

0=klar att ta emot kommando. 1=upptagen

7	6	5	4	3	2	1	0	Register
rw	rw	rw	rw	rw	rw	rw	rw	DATA
DB7	DB6	DB5	DB4	DB3	DB2	DB1	DB0	

Dataöverföring till/från LCD-modul

Gränssnitt ASCII-display

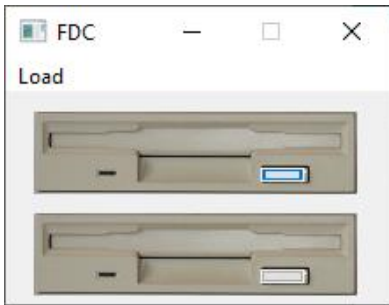
Kommando	RS	RW	DB7	DB6	DB5	DB4	DB3	DB2	DB1	DB0	Beskrivning	Exekveringstid
Clear display	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	Skriver 0x20 till DDRAM och sätter adressregistret till 0.	1.53 ms
Return home	0	0	0	0	0	0	0	0	1	X	Satt adressregister till 0 och återställ markör ("cursor")	1,53 ms
Entry mode set	0	0	0	0	0	0	0	1	ID	SH	Ange markörens riktning och aktivera skift.	39us
	ID	Increment/Decrement mode, 0: markören flyttas till vänster, 1: markören flyttas till höger										
	SH	Helt Bildminne skift, 0:skift av, 1: skift på										
Display control	0	0	0	0	0	0	1	D	C	B	Satt displayens funktion	39us
	D	Display av/på, 0:av, 1:på.										
	C	Markör av/på, 0:av, 1:på										
	B	Blinkande markör av/på, 0:av, 1:på										
Function set	0	0	0	0	1	1	N	F	X	X		39us
	N	Antal rader, 0:1 rad, 1: 2 rader										
	F	Teckenstorlek, 0: 5x8 punkter, 1: 5x11 punkter										
Adress	0	0	1	AC6	AC5	AC4	AC3	AC2	AC1	AC0	Satt adress för nästa "Skriv data" i teckenminnet	39us
Läs statusbit och adress	0	1	BF	AC6	AC5	AC4	AC3	AC2	AC1	AC0	BF är 1 om displayen är upptagen med att utföra något kommando, 0 annars. Med detta kommando läser man samtidigt adressen för nästa insättning i teckenminnet	0us
Skriv data	1	0	D7	D6	D5	D4	D3	D2	D1	D0	Skriv data till teckenminne	43us
Läs data	1	1	D7	D6	D5	D4	D3	D2	D1	D0	Läs data från teckenminne	43us

Gränssnitt grafisk display

Gränssnittet mot den grafiska displayen på LCD-modulen är mycket likartat ASCII-displayen. Här kan man därför använda drivrutiner som redan är inbyggda hos laborationsdatorer med gränssnitt mot LCD-modulen. De färdiga drivrutinerna är:

```
void graphic_initialize(void);
void graphic_clear_screen (void);
void graphic_pixel_set (int x, int y);
void graphic_pixel_clear (int x, int y);
```

Floppy disc controller (FDC)

FDC (Floppy Disc Controller, "flexskiveenhet" är en partiell implementering av klassiska styrkretsar för flexskiveenheter.

Minnesmedia ("virtuella diskar") skapas och formateras under SimServer's huvudmeny för att sedan läsas/skrivas via IO-simulatore.

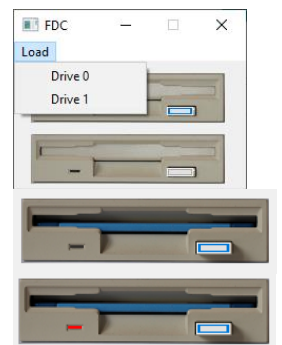
Styrkretsen hanterar samtidigt två olika flexskiveenheter (0 och 1).

Tillgänglighet:							
MD09	MC11	MC12	MC68	MD68K	MD407	RFLISP	MDR5
FDC 0xE060					FDC 0xF0000100		

För att kunna avändas måste först en diskett placeras i diskettenheten. Det görs via menyvalet Load.

En diskettenhet med diskett visas enligt figuren till höger.

För att kunna läsa/skriva diskett måste dess diskettenhet vara vald, vilket startar den motor som roterar disketten. Detta illustreras av den lilla röda dioden på diskettenheten.

Registeruppsättning

offset	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	Register
0																	CTRL
1																	SEC
2																	S_TRACK
3																	STAT
4																	ADDR_LOW
6																	ADDR_HIGH

Åtkomst av register CTRL, SEC, S_TRACK och STAT måste vara *byte*-format

Åtkomst av register ADDR_LOW och ADDR_HIGH måste vara *halfword*-format

CTRL (Control) Styrregister, samtliga bitar är läs- och skrivbara.

offset	7	6	5	4	3	2	1	0	Register
0x00				IR	EX		CMD		CTRL

CMD: (Command), kommando till styrkretsen, se tabell "Kommando" nedan.

EX: (Execute), starta utförande av aktuellt kommando.

IR: (Interrupt request), styrkretsen genererar avbrott då aktuellt kommando slutförts.

Kommando	CMD			Beskrivning
RESET	0	0	0	Återställning av styrkretsen till initialtillstånd.
RESTORE	0	0	1	Positionera läs/skrivhuvud över spår 0.
SEEK	0	1	0	Positionera läs/skrivhuvud.
RDSEC	0	1	1	Läs sektor. Fälten DS/S/SEC och TRACK måste ha giltiga värden för aktuellt media och registren ADDR_HIGH och ADDR_LOW ska ha en giltig startadress för blocket som ska överföras till minnet.
WRSEC	1	0	0	Skriv sektor. Fälten DS/S/SEC och TRACK måste ha giltiga värden för aktuellt media och registren ADDR_HIGH och ADDR_LOW ska ha en giltig startadress för blocket som ska överföras till disketten.
SEL0	1	0	1	Välj enhet 0
SEL1	1	1	0	Välj enhet 1

SEC (Sector) , samtliga bitar är läs- och skrivbara.

offset	7	6	5	4	3	2	1	0	Register
0x01									SEC

SEC: (Sector), sektor nummer 0-63

S_TRACK (Side/Track) , , samtliga bitar är läs- och skrivbara.

offset	7	6	5	4	3	2	1	0	Register
0x02	S								S_TRACK

S: (Side), för dubbelsidiga media, 0 eller 1.

TRACK: Spår 0-127.

STAT (Status) , samtliga bitar är läsbara.

offset	7	6	5	4	3	2	1	0	Register
0x03		IRQ	BUSY	ERR					STAT

IRQ: (Interrupt Request) Kommando har utförts och IR (i CTRL) är aktiv.

BUSY: Styrkretsen är upptagen med att utföra kommando.

ERR: (Error) biten ettställs av styrkretsen då något fel uppstår.

EIND: (Error indicator) felindikator, se tabell "Felindikator" nedan. Felbiten och felindikatorn återställs med RESET-kommando till styrkretsen.

Felindikator	EIND				Beskrivning
E_INVALID	0	0	0	1	Ogiltigt kommando eller operation.
E_NODRV	0	0	1	0	Kommando kan inte utföras eftersom ingen diskett finns i flexskiveenheten.
E_SURFACE	0	0	1	1	Försök att läsa/skriva sida 1 med en enkelsidig diskett.
E_TRACK	0	1	0	0	Försök att positionera läs/skrivhuvud över icke existerande spår.
E_SECTOR	0	1	0	1	Försök att läsa/skriva icke existerande sektor.
E_DMA	0	1	1	0	Fel vid direktminnesöverföring, minne kan inte läsas/skrivas.
E_BUSY	0	1	1	1	Nytt kommando startades då styrkretsen var upptagen. Pågående kommando avbröts.

ADDR_LOW (Address Low)

offset	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	Register
0x04	A15	A15	A15	A15	A15	A15	A15	A15	A15	A15	A15	A15	A15	A15	A15	A15	ADDR_LOW

Registret håller de 16 minst signifikanta bitarna (A15..A0) i den 32-bitars adressen för DMA-överföring till eller från minnet.

ADDR_HIGH (Address High)

offset	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	Register
0x06	A15																ADDR_HIGH

Registret håller de 16 mest signifikanta bitarna (A31-A16) i den 32-bitars adressen för DMA-överföring till eller från minnet.

Enkla drivrutiner

Exemplen på nästa sida illustrerar hur FDC'n initieras och hur en godtycklig sektor kan skrivas respektive läsas. Under exemplen används två virtuella disketter som skapats och formaterats (se "Funktioner/Disc Utilities").

EXEMPEL 1:

Programmet illustrerar hur FDC'n initieras, därefter skrivs en kort textsträng till sektor 8, spår 5, disk 0 (sida 0).

I vårt första exempel förutsätts att en virtuell diskett laddats i diskettenhet 0.

Följande deklaration och definitioner används i exempen:

<pre>typedef struct tag_fdc{ volatile unsigned char ctrl; volatile char sec; volatile char s_track; volatile char stat; volatile short addr_low; volatile short addr_high; } FDCDEV, *PFDCDEV;</pre>	<pre>#define FDC ((PFDCDEV) 0xFFFF) #define FC_RESET 0x8 #define FC_RESTORE 0x9 #define FC_SEEK 0xA #define FC_READ 0xB #define FC_WRITE 0xC #define FC_SEL0 0xD #define FC_SEL1 0xE</pre>
--	---

<pre>void FdcInit(void) { FDC->ctrl = FC_RESET; } void FdcFail(void) { while(1); } int FdcSelDrv(unsigned int drv) { if (drv > 1) return; if(drv) FDC->ctrl = FC_SEL1; else FDC->ctrl = FC_SEL0; return (int) (FDC->stat & 0xf); }</pre>	<pre>int FdcWriteSec(int side, int track, int sec, unsigned int add) { FDC->s_track = (unsigned char) (side<<7 track); FDC->ctrl = FC_SEEK; if(FDC->stat & 0x10) return (FDC->stat & 0xf); FDC->sec = (unsigned char) sec; FDC->addr_low = (unsigned short) add; FDC->addr_high = (unsigned short) (add>>16); FDC->ctrl = FC_WRITE; return (int) (FDC->stat & 0xf); } void main(void){ unsigned char buffer[256]; FdcInit(); strcpy(buffer, "\nText string, to be written to disc..."); if(FdcSelDrv(0)) FdcFail (); if(FdcWriteSec(0, 5, 8, (unsigned int) &buffer)) FdcFail (); }</pre>
---	--

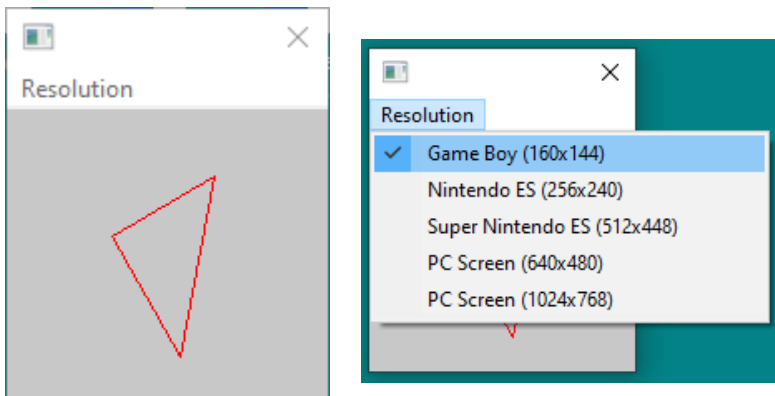
EXEMPEL 2:

I detta exempel förutsätts att ytterligare en virtuell diskett laddats i diskettenhet 1.

Programmet illustrerar hur FDC'n initieras, därefter kopieras sektor 8, spår 5 från disk 0 (sida 0), till sektor 0, spår 0, disk 1 (sida 0).

<pre>int FdcReadSec(int side, int track, int sec, unsigned int add) { FDC->s_track = (unsigned char)(side<<7 track); FDC->ctrl = FC_SEEK; if(FDC->stat & 0x10) return (FDC->stat & 0xf); FDC->sec = (unsigned char) sec; FDC->addr_low = (unsigned short) add; FDC->addr_high = (unsigned short) (add>>16); FDC->ctrl = FC_READ; return (int) (FDC->stat & 0xf); }</pre>	<pre>void main(void) { FdcInit(); if(FdcSelDrv(0)) FdcFail (); if(FdcReadSec(0,5,8,(unsigned int) &buffer)) fail(); if(FdcSelDrv(1)) FdcFail (); if(FdcWriteSec(0,0,0,(unsigned int) &buffer)) FdcFail (); }</pre>
---	--

Grafisk display (GLCD)

Detta är en typ av display som enbart finns i IO-simulatoren, dvs. ingen motsvarande hårdvara. Displayen är av en komplex typ med såväl god beräkningskapacitet som ett stort bildminne. Den kan startas med olika "klassiska" upplösningar.

Olika geometriska objekt; pixel, linje, rektangel, ellips och triangel kan ritas via enkla kommandon till displayen och detta gör den väldigt enkel att programmera.

Tillgänglighet:							
MD09	MC11	MC12	MC68	MD68K	MD407	RFLISP	MDR5
					GLCD 0xF0000000		

Följande register utgör displayens programmerargränssnitt. Samtliga är 32-bitars register som även kan läsas/skrivas delvis på byte-format.

offset	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	Register
0																																	CTRL
4																																	RGB
8																																	COORD1
0x0C																																	COORD2
0x10																																	COORD3

CTRL (Control)

offset	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	Register
0x00	ROT										CMD					EX	CTRL

ROT: De geometriska objekten roteras i steg om 1°. Värden 0-359 är därför giltiga här. Rotationen sker kring den punkt som anges av COORD3.

EX: Execute, skrivbar, vid övergång 0→1 hos denna bit startas det kommando som finns i CMD. Övergången 1→0 har ingen effekt.

CMD: Command, läs- och skrivbar, anger vilket kommando som ska utföras vid nästa Execute. De olika kommandona framgår av tabellen nedan.

RGB (Red Green Blue)

offset	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	Register
4	BGINT								RED								GREEN								BLUE								RGB

BGINT: Background Intensity, displayens bakgrund, gaskala från svart (0) till vit (0xFF).

RED, GREEN, BLUE: Palett, intensitet (24-bit RGB) hos förgrundsfärgen.

COORD1 (Coordinate 1)

offset	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	Register
8	YCOORD																XCOORD																COORD1

YCOORD: Y-kordinat för punkt 1

XCOORD: X-koordinat för punkt 1

COORD2 (Coordinate 2)

offset	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	Register
0xC	YCOORD																XCOORD																COORD2

YCOORD: Y-kordinat för punkt 2

XCOORD: X-koordinat för punkt 2

COORD2 (Coordinate 3)

offset	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	Register
0x10	YCOORD																XCOORD																COORD2

YCOORD: Y-kordinat för punkt 3

XCOORD: X-koordinat för punkt 3

Koordinatregistrens användning framgår av följande tabell.

För kommandon 2-17 gäller att geometrierna kan roteras, se not 1. För geometrin triangel gäller att denna alltid är rätvinklig, se not 2 nedan.

Kommando	CMD					Beskrivning
Clear display	0	0	0	0	0	Displayen raderas och tänds baserat på bakgrundsintensitet.
Fill display	0	0	0	0	1	Displayen raderas och tänds baserat på förgrundsfärg.
Draw pixel	0	0	0	1	0	Rita pixel med färg RGB i COORD1
Clear pixel	0	0	0	1	1	Rita pixel med bakgrundsintensitet i COORD1
Draw line	0	0	1	0	0	Rita linje med färg RGB från COORD1 till COORD2
Clear line	0	0	1	0	1	Rita linje med bakgrundsintensitet från COORD1 till COORD2
Draw rectangle	0	0	1	1	0	Rita rektangel med färg RGB och motstående hörnen COORD1, COORD2
Clear rectangle	0	0	1	1	1	Rita rektangel med bakgrundsintensitet och motstående hörnen COORD1, COORD2
Draw filled rectangle	0	1	0	0	0	Rita fylld rektangel med färg RGB och motstående hörnen COORD1, COORD2
Clear filled rectangle	0	1	0	0	1	Rita fylld rektangel med bakgrundsintensitet och motstående hörnen COORD1, COORD2
Draw ellipse	0	1	0	1	0	Rita ellips med färg RGB, centrum i COORD1, bredd i COORD2(x) och höjd i COORD2(y)
Clear ellipse	0	1	0	1	1	Rita ellips med bakgrundsintensitet, centrum i COORD1, bredd i COORD2(x) och höjd i COORD2(y)
Draw filled ellipse	0	1	1	0	0	Rita fylld ellips med färg RGB, centrum i COORD1, bredd i COORD2(x) och höjd i COORD2(y)
Clear filled ellipse	0	1	1	0	1	Rita fylld ellips med bakgrundsintensitet, centrum i COORD1, bredd i COORD2(x) och höjd i COORD2(y)
Draw triangle	0	1	1	1	0	Rita rätvinklig triangel med färg RGB, se not 2 nedan
Clear triangle	0	1	1	1	1	Rita rätvinklig triangel med bakgrundsintensitet, se not 2 nedan
Draw filled triangle	1	0	0	0	0	Rita fylld rätvinklig triangel med färg RGB, se not 2 nedan
Clear filled triangle	1	0	0	0	1	Rita fylld rätvinklig triangel med bakgrundsintensitet, se not 2 nedan

Not 1: Geometrierna kan roteras kring en rotationspunkt bestämd av COORD3. Den kan vara godtyckligt placerad med undantag av ellipse, där den måste vara placerad utanför ellipsen.

Not 2: Triangeln specificeras med de två koordinaterna COORD1 och COORD2. Endast rätvinkliga trianglar kan därför konstrueras där det gäller för triangelns tre punkter att basen bildas av x_1, y_1 tillsammans med x_2, y_1 , höjden är linjen mellan x_1, y_2 och x_1, y_3 , dvs: $y_2 = y_1$ och $x_3 = x_1$. För en triangel ska därför COORD1 vara x_1, y_1 medan COORD2 ska vara x_2, y_3 .

Typisk användning:

I en initieringsfas sätts bakgrundsnyansen till lämplig intensitet.

En geometri som man tidigare ritat kan "raderas" genom att man ritat exakt samma geometri en gång till, men med samma färg som bakgrunden.

EXEMPEL:

Detta exempel visar först hur displayens register kan illustreras med bitfält. Därefter funktioner för att ställa bakgrund respektive förgrundsfärg och slutligen hur en roterande triangel kan skapas.

```
typedef struct gamedisplay
{
    unsigned int ex:1;
    unsigned int :1;
    unsigned int cmd:5;
    unsigned int rot:9;

    unsigned int :0;
    unsigned int blue:8;
    unsigned int green:8;
    unsigned int red:8;
    unsigned int bgint:8;

    unsigned int :0;
    unsigned int xcoord1:10;
    unsigned int :6;
    unsigned int ycoord1:10;

    unsigned int :0;
    unsigned int xcoord2:10;
    unsigned int :6;
    unsigned int ycoord2:10;

    unsigned int :0;
    unsigned int xcoord3:10;
    unsigned int :6;
    unsigned int ycoord3:10;
} GAMEDISPLAY;

#define GLCD (( GAMEDISPLAY *) 0xFFFF)
```

```
void setbgnd( int intensity )
{
    GLCD->bgint = intensity;
    GLCD ->cmd = 0;
    GLCD ->ex = 0;
    GLCD ->ex = 1;
}

void setcolour( int r, int g, int b )
{
    GLCD ->red = r;
    GLCD ->green = g;
    GLCD ->blue = b;
}
```

```
void triangle(int rot, int x,int y, int xwidth,
    int ywidth, int draw , int filled )
{
    GLCD->xcoord1 = x;
    GLCD->ycoord1 = y;
    GLCD->xcoord2 = xwidth;
    GLCD->ycoord2 = ywidth;
    if( filled )
    {
        if( draw )
            GLCD->cmd = 16;
        else
            GLCD->cmd = 17;
    }
    else{
        if( draw )
            GLCD->cmd = 14;
        else
            GLCD->cmd = 15;
    }
    GLCD->rot = rot;
    GLCD->ex = 0;
    GLCD->ex = 1;
}
```

```
void main(void)
{
    /* Roterande triangel.
       Rotationscentrum i triangelns tyngdpunkt */

    setbgnd( 200 );
    GLCD->xcoord3 = 80;
    GLCD->ycoord3 = 72;
    setcolour( 255, 0, 0 );
    while(1)
    {
        for( int i = 0; i<360;i = i + 5)
        {
            triangle(i, 60,50, 120, 120, 1 , 0);
            delay();
            triangle(i, 60,50, 120, 120, 0 , 0 );
        }
    }
}
```

